

Мова

Звуки

Слова

Сполучення
слів

Речення

Текст

Мовлення

Усне

спілкування

Писемне

письмо

читання

**Як нема без зірок небозводу,
як блакиті без сонця нема,
так і мови нема без народу,
і народу без мови нема.**

Володимир Забаштанський

Культура мовлення

**правильність чистота
виразність точність**

Яким має бути мовлення

Як цього досягти

Змістовним

Продумай тему і головну думку висловлювання; не нагромаджуй зайвих деталей.

Послідовним

Дотримуйся послідовності викладу думок.

Багатим

Вживай образні вислови, порівняння, фразеологізми.

Точним

Добирай найвлучніші слова, вислови; уникай повторів.

Виразним

Виділяй найважливіші місця свого висловлювання; виражай власне ставлення до особи, предмета чи події.

Правильним

Правильно вимовляй і пиши слова; грамотно будуй речення.

! Зв'язну розповідь називають **ТЕКСТОМ**.

Ознаки тексту

Інформативність

Смислова цілісність

Наявність заголовка

Чітка схема побудови

Зв'язність

Завершеність

Словник: тема, мета, заголовок, абзац.

Хмара

Сукупність дуже дрібних краплинок води, кристаликів льоду в атмосфері у вигляді суцільної маси світлого або темного кольору.

За словником

Дві хмаринки

Летіли дві хмаринки. Привіталися, розговорилися.
— Бачиш, он унизу Даринчині квіти?
— Бачу. Зовсім зів'яли. Не полоти сьогодні — геть пропадуть. Та мені шкода своїх дощенок-краплинок. Я ще мало їх назбирала, — відповіла друга хмаринка. — Як виллю — розтану сама.

А перша нічого не сказала. Хлюпнула дощинками-веселинками на айстри, троянди — і ожив квітничок. Так добра хмаринка врятувала Даринчині квіти. Хоч сама зникла...

Галина Римар

Дивна ялинка

Якось гуляла Ганнуся
з татком у лісі.
— Татку, татку, яка дивна
ялинка! Без жодної голочки!

— Та то ж не ялинка,
а осика, — усміхнувся татко.
— Ні, ялинка! Бачиш, скільки
під нею шишок лежить.

Аж тут з верхівки дерева
білочка кинула вилущену
шишку. Зрозуміла Ганнуся,
чого це під осикою ялинових
шишок багато.

Зачин

Що?
Де?
Коли?

Основна частина

Як? Чому?
Хто? Що?

Кінцівка

Що з того?
Для чого?

Анатолій Камінчук